

Duše Kristova

Krátké úvahy o modlitbě sv. Ignáce.

Napsal P. FR. ŽÁK T. J.

1 1

P R A H A

Cyrillo-Methodějská knihtiskárna V. Kotrba.

Anima Christi...

Duše Kristova...

Krátké úvahy o modlitbě sv. Ignáce.

Napsal P. Fr. Žák T. J.

Opusculum, cui inscribitur

**Modlitba Sv. Ignáce: Duše Kristova
posvěť mě...**

Imprimi potest.

Pragae die 21. iunii 1933.

Leopoldus Škarek S. J.
praef. prov. Čechosl.

Anima Christi, sanctifica me,

Corpus Christi, salva me,

Sanguis Christi, inébria me,

Aqua láteris Christi, lava me.

Pássio Christi, confortá me.

O bone Jesu, exáudi me.

Intra tua vúlnera abscónde me.

Ne permittas me separári a te.

Ab hoste máligno defénde me.

In hora mortis meae voca me.

Et jube me veníre ad te,

Ut cum Sanctis tuis laudem te

In saécula saeculórum.

Amen.

Duše Kristova, posvěť mě,

Tělo Kristovo, spasiž mě,

Krvi Kristova, opoj mě,

Vodo z boku Kristova, obmyj mě,

Umučení Kristovo, posilniž mě.

O dobrý Ježíši, vyslyš mě,

Do svatých ran svých ukryj mě,

Nedej, abych odloučen byl od tebe,

Od zlého nepřítele ochraň mě,

V hodinu smrti mé povolej mě,

Přikaž mi přijíti k tobě,

Abych tebe se Svatými tvými chválil,

Až na věky věkův.

Amen.

Duše Kristova, posvěť mě!

Po sv. přijímání říkáme modlitbu: Duše Kristova, posvěť mě! Je od sv. Ignáce. Aby ji naši zbožní čtenářové a čtenářky říkali s porozuměním, trochu ji rozvedu.

Tvar modlitby je důtklivě prosebný, až horoucí. Proto se modlitba sv. Ignáce hodí výborně k posvátné chvíli, kdy se člověk spojil se svým Spasitelem.

První prosba se obrací na duši Pána Ježíše a žádá o posvěcení. Není zajisté nic světějšího nad duši Kristovu. Proto volání k ní za naše posvěcení je případné. Duše Kristova byla stvořena jako každá duše, ale žádná se jí nerovнала svatostí. Duši Kristovu pronikala svatost Boží. Proto byla svatá svatostí nestvořenou, nekonečnou. Tak není svatý žádný tvor, ani P. Maria, ani nejvyšší anděl. Při svatém přijímání se

spojujeme s Kristem, tedy i s jeho duší. Co máme volati, zač prositi na prvním místě, nežli: duše Kristova, posvěť mě, dej mi něco ze své svatosti!

Sv. Otcové uvádějí sedmero vzácných vlastností, zdobících duši Kristovu: čistotu, svatost, blaženost z patření na Boha, moudrost, sílu, velebnost, přednost před jinými dušemi. Když voláme: Duše Kristova, posvěť mě!, prosíme za nějakou účast v těchto vlastnostech.

Čistota. Té máme zapotřebí. Jen v čistém srdci může přebývati Bůh. Míňena jest netoliko čistota, jež se týká šestého přikázání, nýbrž čistota vůbec, t. j. ušlechtilost v úmyslech, čistota od hříchu a pod. To je veliká dokonalost. Bůh ji na výsost cení.

Svatost. O svatosti duše Kristovy jsem se již zmínil. S ní spojena je krása, jež zasluhuje jména „ne-

beská“ krása v nejplnějším smyslu slova. K ní přistupuje krása, plynoucí z milosti posvěcující a z ctností. Posvěcující milost činí každou duši krásnou, a tato krása stoupá, jak milost roste. Duše Kristova má tolik a takovou míru posvěcující milosti, že více míti nemůže. Ctnosti Pána Ježíše jsou vrcholné. Pozemský Kristus je nám vzorem všech ctností. V nebi zjevují se ve své plné kráse. Vyslovujeme prosbu: Duše Kristova, posvěť mě!, prosíme za svatost, již dává posvěcující milost (svatost fyzická), a za svatost, plynoucí z ctností (svatost mravní).

Blaženost. Duše Kristova je nevýslovně blažená. Její blaženost plyne z patření na Boha, nejvyšší dobro. Nikdo ze svatých nepatří na bytost Boží tak plně a dokonale, jako duše Kristova. Říkáme, že svatí požívají Boha. To značí, že se všemi

svými schopnostmi z Boha těší jako ze svého nejvyššího dobra. Vyslovující prosbu: Duše Kristova, posvěť mě!, prosíme, abychom došli blaženého patření na Boha. Posvátná radost z přijímání je její chudou ozvěnou.

Moudrost. Duše Kristova jednala moudře, když přijala úkol vykoupení. Poněvadž úkol ten vyžadoval veliké moudrosti, byla jí duše Kristova opatřena. Měla ji z patření na Boha, z darů Ducha sv. a z jiných pramenů. Moudrosti jest nám třeba, abychom bezpečně kráčeli bouřemi života, abychom volili dobré prostředky k cíli, zvláště k cíli poslednímu.

Síla. Moudrost týká se hlavně rozumu, síla vztahuje se na vůli. Co prospěje správné poznání, nemá-li člověk síly, aby je provedl? Pán Ježíš prováděl úkol vykoupení tak, že se nedal žádnou překážkou zvi-

klati, žádnou obtíží zastrašiti, žádným utrpením odvrátiti. On je také dárce této síly. Za ni k němu voláme, zvláště za pevné vytrvání v dobrém, když se modlíme: Duše Kristova, posvěť mě!

Velebnost. Viděli jsme slávu jeho, píše apoštol Jan. Sláva a velebnost je totéž. Apoštolové poznali božství Páně, jeho moc nad ďábly, přírodou, lidmi, jeho svatost, krátce jeho nevýslovnou bytost. Proto k němu celou duší přilnuli. To je sláva, velebnost Kristova podle slov apoštolových. V nebi vystupuje tato sláva Kristova tak, že oslňuje všechny nebešťany. Kristus sedí jako člověk na pravici Boží, t. j. má všecku moc na nebi a na zemi. Jeho velebnost je nevýslovná. Vyslovující prosbu: Duše Kristova, posvěť mě!, prosíme, abychom viděli také slávu a velebnost Kristovu, zde hlubším a hlubším po-

znáním jeho bytosti, v nebi patřením na Krista.

Přednost před jinými dušemi. Že duše Kristova je první ze všech duší, že žádná se jí plně nerovná, ani duše P. Marie, plyne z toho, co jsem řekl a rozumí se samo sebou. Proto poukáži na jinou věc. Dokonalost záleží v lásce Boží a bliženské. Jaká je dokonalost duše Kristovy, když její láska k Bohu a bližním převyšuje lásku serafů a cherubů, lásku P. Marie, lásku všech nebešťanů? Kdo pochopí její splynutí s Bohem? Kdo více oblažuje nebešťany, koná pozemšťanům více dobrého? Za božskou a bliženskou lásku prosíme, říkájce: Duše Kristova, posvěť mě! Chceme také růsti v dokonalosti.

Na den letnic vstoupil sv. Duch na apoštoly. Jejich mistr jej poslal, jak byl slíbil. Žasneme, jaká změna

se s nimi náhle stala. Byli očištěni ode všech mravních poskvrn, byli posvěceni mimořádnou milostí, v duši pociťovali útěchu a radost, jež dostoupily až k opojení, porozumění nauce Kristově a jejím tajemstvím, nabyli odvahy a síly, hlásati Krista, z jejich bytostí zářila velebnost, že zástup žasl a tisícové proto uvěřili, najednou postaveni byli nejen úřadem, nýbrž také vnitřní hodnotou nad patriarchy a proroky. Pozoruj, že dary apoštolů souhlasí s tím, co jsem řekl o duši Kristově. Víš proč? Víš zajisté. Sv. Duch je duch Kristův. Z mého vezme, pravil jejich mistr, když jim sliboval nebeského těšitele.

Přidej si k prosbě: O svatá duše Kristova, vylej na mne svého ducha, jako jsi jej vylila na apoštoly. Jsem ti tak blízek. Vešels do mého nitra. Cítím posvátnost okamžiku. Kořím

se ti, já nehodné dítě tvé. O Pane, kéž sv. Duch, tvůj duch, naplní duši mou a připoutá ji k tobě nehynoucí páskou lásky.

Táži se: Je první prosba modlitby sv. Ignáce obsažná? Uznáš, že je. Vzpomeň si na její obsah, když ji říkáš, a rozveď si myšlenky mnou naznačené, Dopln je vroucími afekty. Tvé díkůvzdání po sv. přijímání bude obsažnější a útěšnější.

Tělo Kristovo, spasiž mě!

Při prvním hříchu v ráji bylo účastno také tělo. Oku se plod zalíbil, ruka po něm sáhla, ústa je pozřela. Také jedna z příčin, proč nás Kristus vykupoval utrpením na těle.

Viditelně jako člověk byl Spasitel dítětem, rostl a sílil, pracoval v dílně, procházel dědiny palestinské, učil

v chrámě, na jeho tvář obracely se zraky posluchačů, s hlasem jeho úst se spojovali.

Minulost nám nezachovala podobu Páně, víme však, že jeho osoba měla podivuhodný vliv na všechny, kteří ho viděli a slyšeli, zvláště na ty, s nimiž se více scházel. Jeho oko mělo tajemnou moc. Pohlédl na Magdalenu, a Jeho pohled pronikl její duši. Pohlédl na dvoře Kaifášově na Petra, a apoštol hořce zaplakal nad svou nestatečností. Pohlédl na Zachea, a vrchní celník se stává jiným člověkem. Říkajíce slova „tělo Kristovo, spasiž mě“, přidejme si: Pohled milostivým okem na mne a pohni mě k lítosti jako Petra, k svatosti jako Magdalenu, k spravedlnosti jako Zachea; tvůj pohled bude mi k spasení. Nejsi daleko ode mne, tam ve Svátosti jsi a vidíš mě zde klečeti.

Ústa Páně mluvila slova spásy. Oznamovala lidu pravdy, které Bůh chtěl světu zjevití, ukazovala, že se skrze něho plní Starý zákon, ohlašovala v náhorním kázání zásady Nového zákona, poučovala učené zákoníky, i zástupy lidu rozkošnými podobenstvími, povzbuzovala k modlitbě, smířlivosti, k lásce a jiným ctnostem. Požehnaná ústa! Nikdo nikdy tak nemluvil. Lid vyznával: Učí jako moc maje, a visí na jeho rtech. Ústa Páně nejen učila, nýbrž i těšila a divy činila. Pravila: Chci, buď čist! A z nemocného zmizelo malomocenství okamžitě. Pane, dej, abych viděl! prosí slepec, a slovo božských úst vrací mu zrak. Poroučí vlnám, a rozbouřené moře se okamžitě ztišuje. Když říkáš: Tělo Kristovo, spasiž mě!, vzpoměň si na blahoslavená ústa svého Vykupitele a rci: Pane Ježíši, mluv i ke mně,

mluv ke mně slova spasení, potěšuj mě v soužení, posiluj v dobrém! Je-li třeba, vyslov mocné slovo jako při zázracích, slovo, abych tě nade všecko miloval.

Ruce Pána Krista jsou též částí jeho těla. Byly stále činné. Pracují v dílně, kladou se na hlavinky dítek, dotýkají se slepého od narození a hluchoněmého, žehnají pokrm, takže se zázračně rozmnožuje, myjí apoštolům nohy, berou chléb a víno, jež ústa proměňují v tělo a krev jeho, objímají kříž, jsou na něj přibíty, mají dosud znaky ran, nyní arcí zářivé. Co tu myšlenek, které můžeš při slovech „tělo Kristovo, spasiž mě!“ rozvíjet. A jsem jist, že nejedna tě nábožně uchvátí.

Nohy Kristovy byly neúnavné. Kolikráte prochodily Svatou zemi od severu na jih a od východu na západ! Kamkoli vkročily, přinášely

požehnání. Magdalena je kropila slzami, utírala vlasy, mazala drahou mastí. Kolikráte prosící, uzdravení padli před Pánem na zem a objali nebo líbali jeho nohy! Vzpomeň na setníka z Kafarnaum! Říkaje slova „tělo Kristovo, spasiž mě!“, můžeš v duchu obejmouti nohy svého Spasitele, líbatí na nich rány, vyprošovati milosti, zvláště dar horlivosti v službě Boží.

Na srdce Páně nesmím zapomenouti. Či nepatří k jeho člověčenství? Patří a je pramenem veškeré lásky, kterou Bůh věčný a Bůh vtělený nám prokázal. To srdce žije s námi ve Svátosti, má k nám stále touž lásku, zve nás k sobě slovy: Pojdte ke mně všichni, kteří pracujete a jste obtíženi, já vás občerstvím. Vše dobré, spasitelné, požehnané, co působí nejsv. Svátost, plyne ze Srdce Páně. Říkaje slova „tělo Kristovo,

spasiž mě!", vzpomeň si na božské Srdce Páně, zasvěť se mu, odpros je, spoj se s ním v lásce jako sv. Jan, když položil při večeři hlavu svou na hrud' milovaného Mistra.

V Tvé Srdce, Jesu, ve Svátosti s důvěrou vkládám duši svou, u tebe, Zdroji nábožnosti, nalézá sílu s útěchou.

Krvi Kristova, opoj mě!

Slovo opojiti souvisí se slovem opíti, ale užívá se ho více ve smyslu duševním. Jsme opojeni krásou jara, nádhernou hudbou, t. j. jsme jimi uvedeni do jakéhosi vytržení, nadšení. Takové opojení může býti číře duchové, ale uchvacuje zpravidla také citovou stránku naší bytosti.

Takové duchové a citové opojení má na mysli prosba: krvi Kristova, opoj mě!

Proč připisuje sv. Ignác takové opojení krvi Páně? Cestovatelé žhavou pouští vypravují, že se napili, hynouce žízní a nemajíce vody, krve zvířete, jež se jim podařilo uloviti. Byli na nějaký čas opojeni, jakoby požili prudce opojný nápoj, ale život zachránili, ano jejich síly se nejen vrátily, nýbrž i zdvojnásobily, takže hrůzy pouště šťastně překonali.

Nevím, myslil-li sv. Ignác na tento účinek krve. Jistě měl na mysli spasitelský vliv krve Kristovy, sílu, již dává, posvěcení, jež působí. Při této myšlence se zastavíme.

Při slovech „krvi Kristova“ myslíme především na krev Páně v Eucharistii. Nezapomínejme při tom, že to je táž krev, nyní arcí oslavená, kterou za nás Vykupitel prolil. Svatí Otcové píší o trojím prolití božské krve. Činí tak s veškerým nadšením ducha a srdce, jehož jsou schopni. Já se ho

dotknu prostě. Doplň si má slova, až budeš uvedenou prosbu říkat.

První kapku krve prolil Pán Ježíš při obřízce. Obřízka byla starozákonní svátostí, podobnou našemu křtu. Rozdíl mezi obřízkou a křtem je arci veliký a podstatný, než nějaká podobnost tu je. Obřízka přivtělovala do národa israelského. Vykupitel byl slíben národu israelskému. Proto se podrobil řečenému obřadu. Zároveň tím ukázal, že nastupuje svůj vykupitelský úřad, a naznačil, že se vykoupení stane prolitím krve. Prorok dí o Mesiáši: Oběti krvavých ani darů jsi nechtěl, ale tělo jsi mi připravil, oběti zápalné a zahříšné se tobě nelíbily. Tu jsem řekl: Hle, přicházím . . . , abych vykonal vůli tvou. Sv. Pavel uvádí tento výrok a obrací na Krista (Žid. 10, 5), právem, neboť se ho týká. Mravní poučení z obřízky je: Zapírej se, obřezuj pilně v sobě

vše, co je nezřízené! Říkaje slova „krvi Kristova, opoj mě!“, můžeš mysliti na uvedené právě mrtvení. Vyžaduje síly, pevné vůle, obezřetnosti. Vyprošuj si k tomu nadšení asi takto: Pane, pro krev, již jsi prolil při obřízce, opoj mě nadšením, snahou po dokonalosti!

Po druhé prolil Kristus Pán svatou krev svou v zahradě Getsemanské v noci před zatčením. Prolití krve bylo tenkrát hojnější a bolestnější. Hrůza před hříchy a před nastávajícím utrpením, zeslabení moci, plynoucí z božství, takže člověčenství bylo ponecháno samému sobě, slabost učedníků — to a jiné příčiny působily na Krista. Spasitel potlačoval pocity, jež ho tísnily. Boj s nimi byl tak prudký, že z těla Páně vyšel krvavý pot. Ale vůle byla silná. Ne má vůle, nýbrž tvá vůle, Otče, se staň! Za několik hodin skončil se boj skvělým vítězstvím. Ří-

kaje slova „krvi Kristova, opoj mě!“, vzpomeň si na boj svého Vykupitele. Viz, jak leží tváří na zemi a modlí se k Otci! Viz, jak se hrůzy jako děsivé stíny vtírají do jeho nitra a jak božský Mistr jejich vliv pocítuje! Pohleď, jak bojuje, až vítězství je dokonáno! Nemusíš-li i ty bojovati? Musíš. I tvé boje o chléb, o čest, o spásu vlastní nebo o blaho milých osob jsou někdy těžké, div že ti nezpůsobují krvavý pot jako Kristu. Bojuj, opoj se myšlenkou na svého Mistra! Posilnil ses jeho krví. Zvítězíš. Důvěřuj! Kdyby měl anděl přijíti a tě potěšiti, Bůh ho pošle, budeš-li v důvěře neoblomný, v modlitbě vytrvalý.

Největší prolití krve nastalo u Pána Krista při bičování a ukřižování. Bylo zajisté hrozné. Na bičování nemůžeme mysliti leč s úžasem. Přibití na kříž rukou a nohou nás děsí. Do poslední kapky vylil Pán svou

krev, když kopí prorazilo jeho bok. Ó, Pane, jak veliké bylo tvé utrpení! Ale bylo mocné, vykoupilo svět, ničí hříchy, otvírá nebe. Utrpení bezděky vede mysl naši na utrpení, jež stihá člověka. Je také někdy těžké, dlouhé, skoro nesnesitelné. Chceš je překonati, kdyby je Bůh dopustil na tebe? Chceš si z něho vytvořiti královskou cestu do nebe a rozmnožiti zásluhy pro věčnou oslavu? Říkej si: Krvi Kristova, opoj mě! Člověk opojený vínem, lékem, necítí bolu. Vmysli se do utrpení Pána Ježíše, počítej každou prolitou kapku krve, vzpomeň si na příčiny, jež prolévání krve způsobily, obrať to vše na sebe a rci si: To vše učinils Pane, pro mne. A dodej si: Spojím své utrpení s utrpením tvým a ponesu je jako ty. Možná, že ti vynutí mnohý vzdech a mnohou slzu. To není hřích ani slabost, to je věc přirozená. Ale ty vytrváš. Krev

Kristova tě skutečně opojí, t. j. naplní tě tajemnou silou, podivuhodnou oděvzaností, někdy i radostí.

Při prosbě: Krvi Kristova, opoj mě! můžeš si vzpomenouti na trojí prolití krve Páně, totiž při obřízce, při modlitbě v zahradě, při utrpení. První prolití můžeš obrátiti na mrtvení nezřízenosti, druhé na boje, jež ve-
zdejší život přináší, třetí na těžké a trvalé utrpení. Uvažuj: Tuto sv. krev jsem přijal. Připadá mi to, jako bys ji znovu proléval a jako bys ji proléval právě jen pro mne, abys mě posilnil proti nezřízenostem, v čas-
ných bojích, v utrpení. Cítím, jak se v mém srdci rodí a vzmáhá nadšení, vyplnit trojí onen úkol. Pane, stupňuj je, ať mě uchvátí, ať mě opojí! Svět se opíjí nápoji, zábavami, uměním, sporty, mne opoj, Pane, touhou po spojení s tebou v lásce, bojích, utrpení, ve všem!

Vodo z boku Kristova, obmyj mě!

Když sv. Ignác skládal památnou modlitbu, již rozbíráme, měl při slovech „Krevi Kristova, opoj mě!“ na mysli asi krev, jež se vyřinula z rány, kterou mu zasadilo kopí. Soudím tak proto, že po řečené prosbě přidává větu: Vodo z boku Kristova, obmyj mě! Při těchto slovech myslil na vodu, která se tehdy vylila z proraženého boku spolu s krví, neboť to výslovně praví.

Že z boku zemřelého Spasitele vytekla krev a voda, dosvědčuje svatý Jan, jenž byl při ukřižování božského Mistra a zapřisahal se, že to viděl. (Jan 19, 35). Proč dokládá s takovým důrazem, že to viděl a svědectví o tom vydává? Protože zjeven je neobvyklý a poněvadž je

v něm skryto nějaké tajemství. Je neobvyklý z několika příčin. Poukazuji na jednu.

Podle slov svatého Jana vytekla z boku čistá krev a čistá voda, nikoliv smíšenina obou. Přirozeně bychom vodu z rány vůbec nečekali, zvláště ne vody nesmíšené s krví, když se krev a voda vyřinuly zároveň. Svatí Otcové si toho všimli a uvažují, jaké tajemství je v neobvyklém zjevu skryto. Z přčetných jejich úvah vybírám výrok: Jako Eva vyšla z boku Adamova, tak Církev vychází z boku druhého Adama; křest, jež značí voda, ji rodí, Eucharistie, naznačená krví, ji živí. Míněna je voda a krev, jež vyšly z boku Páně. Také my jsme se zrodili duchovně z vody. Tehdy nás křestní voda obmyla dokonale. Křest zbavuje nejen všech vin, nýbrž i všech trestů za hříchů zasloužených.

Říkajíce slova: Vodo z boku Kristova, obmyj mě!, můžeme děkovati za milost povolání do církve. Že je to veliká milost, vidíš dnes na strašlivých případech nekřtěných dítek. Dále si můžeš vzdychnouti: Ó, Pane, jak jsem si zachoval křestní nevinost? (Bílá rouška, dříve bílé roucho ji naznačovaly.) Jak jsem jí poskvřnil? Tu obrať mysl od vody křestní na vodu, jež z očí plyne. Myslím na kající slzy. Potom prosba „Vodo z boku Kristova, obmyj mě!“ volá: Pane, obmývám duši svou kajícností, tajemná voda, jež vytekla z tvého boku, posvěť slzy mé! — Taková kající modlitba vždy tě očistí a hned. Říkáš-li slova po sv. přijímání, nemusíš se káti, neboť jsi čist a posvěcen; tehdy raději děkuj a plesej, jak tě kajícnost pro zásluhy smrti Páně zbavila hříchů. Při tom můžeš zvlášť mysliti na vodu z boku Páně,

jež ti obojí očistění, křestní i kající, připomíná.

Neobvyklý a tajemný je zjev, že z boku Páně vytekly nesmíšeně krev a voda. Lze na něj obrátiti výrok svatého Jana, který vykladačům sv. Písma působil mnohé obtíže. Sv. Jan píše v prvním svém listě: Tři jsou, kteří vydávají svědectví na nebi: Otec, Slovo a Duch svatý; a tito tři jsou jedno. A tři jsou, kteří vydávají svědectví na zemi: Duch, voda a krev, a tito tři jsou jedno (I. Jan 5. 8 n). První část výroku je jasná. Otec dal Kristu svědectví každým divem, který nad ním nebo skrze něho vykonal, zvláště pak dvojím projevem: při křtu a na hoře Tábor, když jej nazval svým milým Synem. Slovo nevtělené je totožné s Otcem, i platí o něm totéž, co jsem řekl o Otci. Slovo vtělené dávalo o sobě svědectví každým slovem, kterým hlásalo, že je Mesiášem,

Synem Božím — každým divem, jež na potvrzení svých slov konalo. Svatý Duch dal Kristu svědectví při křtu P. Ježíše, sestoupením na apoštoly, působením v církvi a našich duších. Že Otec, Slovo a Duch sv. jsou jedno, víme, neboť jest jen jeden Bůh.

Druhá část výroku sv. Jana obsahuje slova, kterých lze užíti k prosbě: Voda z boku Kristova, obmyj mě! Duch, voda, krev dávají na zemi svědectví. Komu? Kristu, ovšem. Duch jest duch Kristův. Můžeš mysliti na duši Kristovu, jež oživovala jeho tělo, lépe však učiníš, když budeš mysliti na ducha Pána Ježíše, t. j. na nesmírnou moudrost, která z něho mluvila. Mnoho veleduchů zplodil svět. Kristus jest jen jediný. Nikoho mu nelze postaviti po bok. Krev a voda! Nač myslí sv. Jan? Patrně na výjev, jež popsal ve svém evangeliu, na krev a vodu, jež vytekly z boku Páně. Dá-

vají svědectví Kristu svou neobvyklostí, takže lze onen zjev zváti záračným znamením. Krev prolil za naše vykoupení, krev posvěcuje v hostii nebo kalichu každou duši křesťanskou. Do kalichu si přilévá trochu vody. Vody se užívá při první svátosti, která nás přivtěluje k církvi, vodou se děje každé svěcení. Ty tři jsou jedno, dodává sv. Jan. Můžeš mysliti, jak byly spojeny v Kristu, ale lépe je, mysliti na svědectví, jedno svědectví o Kristu. Tak je vykládá příslušná poznámka v novém překladě sv. Písma.

Na tyto dvě věci, na proražený bok Páně a na výrok sv. Jana myslí, když říkáš: Vodo z boku Kristova, obmyj mě!

Můžeš si ovšem vzpomenouti na mnohé jiné vody. Můžeš si vzpomenouti, jak Bůh oddělil při stvoření vody horní (oblaka) od dolních (mo-

ře), jak v ráji tekly čtyři řeky na čtyři strany a zúrodňovaly zemi, jak vody potopy obmyly povrch zemský, tolika hříchy poskvrněný, jak Israelité prošli Rudým mořem, nebo jak se vody Jordanu při přechodu do Svaté země zastavily, jak Mojžíš proměnil hořkou vodu ve vodu k pití a vyvedl zdravou vodu ze skály, jak David volá v žalmu: Více obmyj mě od nepravosti mé a očist mě od mého hříchu! (Žal. 50, 3), provázeje slova kajícími slzami — jak sv. Jan křtil na Jordáně, a jak sám Spasitel se dal od něho pokřtiti, jak vůbec voda je důležitý žive v hospodářství přírody a hospodářství lidském. Na to můžeš vzpomenouti. Při tom však upírej mysl na tajemnou vodu, tekoucí z boku Páně! Pak ti prosba poskytne hojně útěšné stravy duchovní pro rozum a srdce.

Umučení Kristovo, posilni mě!

Při této větě nás napadají bezděky dvě otázky. První: proč mluví modlitba, určená pro radostnou chvíli sv. přijímání, o utrpení Páně. Druhá: proč a kdy má nás utrpení Kristovo sílit.

Proč mluví o utrpení? Protože nejsv. Svátost s ním souvisí. Ať se klaníš sv. Hostii, vystavené v monstranci, ať jsi na mši sv., ať přistupuješ k stolu Páně, vždy si můžeš vzpomenouti na slova Pána Ježíše, jimiž ustanovil při Poslední večeři Eucharistii jako oběť a hostinu, na jeho slova: To čiňte na mou památku! — nebo na slova sv. Pavla: Kdykoli jíte chléb tento a pijete kalich, smrt Páně zvěstujete (I. Kor. 11, 16). Mše sv. má podle ustanovení Pána Ježíše vztah k smrti Páně, již představuje rozdělenými způso-

bami. Jestliže mše sv., tedy také sv. přijímání, neboť patří k sv. oběti jako její ukončení. Vzpomínka na umučení Páně je tedy zcela na místě.

K tomu podotýkám ještě toto: Pán Ježíš řekl: Totoť je tělo mé, které se za vás vydává. O krvi řekl: která se za vás vylévá. Slova se týkají oběti, již právě konal. Kdyby se týkala smrti, byl by musil Pán Kristus říci: které za vás vydáno bude, která za vás vylita bude. Nicméně při jeho slovech si vzpomeneme na oběť kříže. Aniž si toho býváme vždy vědomi, spojujeme obě oběti, oběť nekrvavou s obětí krvavou. I to jest zajisté důkaz, že vzpomínka na utrpení Páně je v naší modlitbě oprávněna a na místě.

To jest odpověď na prvou otázku, již jsme si dali. Odpovězme na otázku druhou: proč, kdy, jak má nás utrpení Kristovo siliti? Patrně

v utrpení. Pán Ježíš trpěl na duši a na těle. Jeho utrpení má nás siliti rovněž na duši a na těle, když trpíme. A jak? Příkladem a milostí. Příklad, jak Pán Ježíš snášel utrpení, je zajiště uchvacující. Je lidsky přirozený a zároveň božsky vznešený. Odkud plyne pro nás všechna milost? Z utrpení Páně. Míním zde milosti, které nám pomáhají v utrpení duševním a tělesném. Rozeberme věc ještě poněkud!

Proč Kristus Pán trpěl? Protože Bůh chtěl. Postavil se na stanoviště přísné spravedlnosti. Proto bylo třeba zadostučinění jež má cenu nekonečnou. Takového zadostučinění nemohl tvor dáti. Vtělený Bůh je dáti mohl; mohl jako člověk konati skutky vykupitelské, a božská jeho osoba jim dávala nekonečnou cenu. Řekneš: Ale proč utrpením a proč utrpením tak hrozným? Aby

člověk viděl velikost hříchu. Neleká-li se zavržení odbojných andělů, vyhnání z ráje, trestů živelních, má se leknouti, má se spasitelně zachvěti při pohledu: Syn Boží trpí a umírá. A co ohlašuje lidstvu jasněji, že zásluhy vykoupení jsou nekonečné a stačí na odpuštění každého hříchu a všech vin vůbec, nežli Syn Boží potupený, zbičovaný, na kříž přibitý?

Prosbou: Utrpení Kristovo, posilni mě! si vyprošuješ pomoc pro dobu utrpení. Divil bych se, kdyby tě nikdy nic nezarmoutilo, nikdy nic nezabolelo. Až utrpení přijde, připadne ti na mysl naše prosba, již často říkáš. Ten, kdo v utrpení má před očima trpícího Krista a s ním se spojuje, překoná utrpení jako on, vítězně a záslužně. A následek? Uvažuj dále!

Proč trpěl Pán Ježíš? Sám Spasitel ti na to odpovídá. Vyloživ

učedníkům jdoucím do Emaus proroky, dodal: Zdali nemusil Kristus trpěti a tak vejíti do slávy své? (Luk. 24, 26.) Kristus Pán trpěl a zasluhoval pro nás. Pro sebe nechtěl a nekonal nic. Ale Bůh odměnil věrnost a dokonalost, s kterou plnil Jeho vůli, že dal Kristu jako člověku slavné zmrtvýchvstání, slávu, již má na nebi a na zemi, že jej posadil po své pravici, že mu odevzdal všecken soud. Mluvím o člověčenství Páně, neboť jako Bůh je ve všem roveň Otci a Duchu sv. Chceš mít podobnou oslavu? Uč se od svého Mistra trpěti! Utrpení je královská cesta k nebi pro toho, kdo po ní kráčí s Kristem a podle jeho příkladu. Prosba: Utrpení Kristovo, posilni mě! dává sílu, když už trpíme a připravuje duši na utrpení, když na nás čeká. Když je říkáme po sv. přijímání, máme Krista v srdci

a ohlašujeme mu, že ho chceme následovati i na cestě kalvarské věrně a statečně, jako P. Maria a sv. Jan. — Takto rozhodnut a posilněn vytrváš, přijde-li utrpení a vejdeš s Kristem v slávu svou.

Proč ještě trpěl Kristus? Abys viděl a procítil neskonalé milosrdenství Boží. Velikost hříchu vidíš v utrpení Páně. O tom, jak mu získalo oslavu, byla právě řeč. Věčný zákon žádá, aby dobré skutky byly odměňovány a zlé trestány. Spočítej hříchy lidstva, můžeš-li. Tisíckráte zasloužilo již trestu nejhoršího. Bůh trestal hříchy podle přísné spravedlnosti, ale ne na nás, nýbrž na Synu svém. Nám ukázal velikost své milosrdné lásky. Nemluvím o tom, že vykoupení nám dalo Krista, P. Marii, nejsv. Svátost a mnohé jiné dary duchovní, jen o tom se zmiňuji, že mezi našimi hříchy a spravedlností

Boží stojí kříž, hrozný krvavý kříž a volá: Otče milosrdenství! A Bůh se smilovává. Lotr na pravici se kál a vešel s Kristem do ráje. Také tys byl takto snad nejednou zachráněn. Nyní máš pevný úmysl, nepovoliti žádné hříšné nezřízenosti. Výborný úmysl. Upevni jej vroucí prosbou: Umučení Kristovo, posilni mě! Posilni mě v mém předsevzetí! Posilni v lásce k tobě a v důvěře v milosrdenství Boží!

Nejsv. Eucharistie souvisí, jak jsem řekl, s utrpením Páně. Proto nikdy neplyne milost Kristovou smrtí zasloužená, tak hojně, jako při mši sv. a sv. přijímání.

Říkej tedy prosbu: Umučení Kristovo, posilni mě! s porozuměním, a vyplní se na tobě, co jsem řekl v odpovědi na druhou otázku: proč a jak nás utrpení Páně sílí.

O dobrý Ježíši, vyslyš mě!

Dosud obsahovala modlitba svatého Ignáce určité prosby. V dalších verších budou zase. Mezi nimi stojí povzdech: O dobrý Ježíši, vyslyš mě! Je jako zastávka poutníka na cestě. Dívá se vzad, co ušel, a vpřed, co mu zbývá. Řekne si: vykonal jsem pěkný kus cesty. doufám, že ji šťastně dokončím. Svatý Ignác se zastavuje jako řečený poutník. Vyslovil pět proseb a asi tolik jich má ještě v mysli. Jsou to prosby za věci veliké, dovolávají se věci nejsvětějších. Další prosby budou neméně a vyniknou zbožnou důvěrností. Chápeme tedy, že se světec zastavuje a propuká v povzdech: Ó dobrý Ježíši, vyslyš mě! Mne při ní dojíhá oslovení: Ó dobrý Ježíši! Působí na mne mile, sladce, důvěřivě, mnohem víc nežli kdybych četl: Nej-

laskavější, nejsvětější, nejdobrotivější a pod. Ó dobrý Ježíši! Aj, jak to slovo „dobrý“, tak prosté a skromné, mě v srdci chytá! Cítím a říkám si: Nic lepšího jsi, sv. Ignáci, nemohl říci: Stále mi zvučí to tvé slovo „dobrý“ v srdci. A jak je důtklivé! Ani nedovedu rozlišiti, co v něm převládá, důtklivost či důvěra.

Kdysi přistoupil jeden náčelník k Pánu Ježíši a pravil: „Mistře dobrý, co musím činiti . . .“ (Luk. 18, 18.) Spasitel řekl jemu: „Proč mě nazýváš dobrým? Nikdo není dobrý, leč jedině Bůh.“ Kristus mu tak odpověděl, protože náčelník v něm viděl pouhého člověka. Z toho jde, že Pán slovo „dobrý“ vysoce cenil, že v plném jeho smyslu je přičítal jen Bohu. Však říkáme: Dobrý Bože! V tom duchu volá sv. Ignác: Ó dobrý Ježíši! Od něho by Kristus oslovení přijal, neboť obsahuje v jeho

ústech vyznání božství: Jistě je tak přijal a přijímá také od nás, neboť je pronášíme s úctou, jež sluší Bohu. Říkajíc dojemný tento povzdech, můžeme si mysliti: „Ó, Pane, přednesl jsem ti patero velikých, smělých proseb. Slyšels je? Slyšel a nerozhněval ses, nýbrž dobrotivě jsi je přijal. Jsi rád, když tě lidé prosí za spasitelné věci, třeba veliké. Já jsem se osmělil tak prositi. A ještě jich několik připojím. Ó dobrý Ježíši, slyš a vyslyš je! Voláš k sobě všecky obtížené a strádající, slibuješ, že je občerstvíš. To mi dodává odvahy, že jsem se dovolával Tvé duše, Tvého těla, Tvé krve, vody z boku, Tvého utrpení, a dodá síly k prosbám neménším. Pro koho jsi ve Svátosti? Pro mne. Jsi tu nejen jako můj Bůh a Spasitel, nýbrž i jako můj přítel, jako hlava mystického těla, jehož jsem součástí.

Mohu se tedy k tobě přiblížit a prosit za milosti všeliké.

Proč můžeme říkat řečený povzdech s důvěrou? Už jsem některé důvody naznačil. Doplním je ještě trochu.

Říkáš prosbu před nejsv. Svátostí. Pro koho ji ustanovil? Pro tebe. Pro koho je v ní přítomen? Pro tebe. Vidí a slyší tě? Zajisté, ne-li tělesnýma očima přímo, jistotně ve svém božství. Jak se na tebe dívá? Jako na dítko Boží, určené pro jeho nebeské království. Byl jsi někdy opuštěn? Na příklad v lese nebo ve velkém městě, kde tě nikdo neznal? Zakusils, jak pocit osamělosti je trapný. Tu potkals dobrého známého. Aj, jak sis oddechl! Jak s tebe všecka tíseň spadla! Šel jsi s ním a zažil milou chvíli. Ve svato-
stánku máš Přitele mnohem, mnohem věrnějšího a oddanějšího. Ne-

jednou ti bylo u něho blaze. Cítils někdy, jak ve velikém tomto světě jsi maličký? Zajisté jsi to pocítil a řekl: Aj, co tu skvělých mužů a žen, boháčů, učenců, umělců, politiků! Co jsem já? Zrnko písku, lupen stromu, kapka deště. Před oltářem jsi jako každý jiný. Tam nerozhoduje stav, bohatství, učenost, tam může býti žebrák králem. Lazar sbíral drobty se stolu boháčova, a andělé odnesli jeho duši do lůna Abrahamova. Před Kristem rozhoduje milost a dokonalost. Po hodném sv. přijímání září tvá duše milostí, a tvůj povzdech svědčí, že máš v srdci touhu po dokonalosti. Můžeš jej, věru, pronášeti s plnou důvěrou.

Řekneš: Ale já jsem hříšník. Svatá pravda! Všichni jsme hříšníci. Sám apoštol dí o člověku, který tvrdí, že nemá hříchu, že je lhář. Miní

člověka každého. Nemusí mítí smrtelné hříchy. Apoštol má na mysli patrně denní naše poklesky. Odpovídám :

Pán Ježíš miloval apoštolý, ač měli rozmanité chyby, ne sice smrtelné, nicméně někdy dosti značné, na př. prudkost, neoprávněné sebevědomí, žárlivost. Malé chyby neruší milostného svazku s Bohem. Po sv. přijímání zmizely i tyto chyby. Aspoň na chvíli jsou zničeny. A kdo to vstoupil do tvého nitra? Sám Spasitel. Vstoupil tam rád, neboť viděl, že tvá duše je očištěna, že je v ní k němu úcta a láska, že touží po dokonalosti. Tu platí o tobě, co řekl Spasitel po přijímání k apoštolům : Miluje-li kdo mne, slovo mé zachováti bude, a Otec můj bude ho milovati, i přijdeme k němu a přibyték u něho si učiníme. (Jan 14, 23). Vy jste mými přáteli (Jan 15, 14).

Ubezpečoval je; Otec vás miloval, protože jste mne milovali, já jsem vás miloval (Jan 15, 9; 16, 27). Můžeš tedy s plnou důvěrou volati: Ó dobrý Ježíši, vyslyš mě!

Ještě bych mohl rozvésti myšlenku, že nejsv. Svátost je k tvému posvěcení, že utužuje přátelství mezi tebou a Kristem, že jsi skrze ni kvetoucí ratolestí na kmeni, jímž je Kristus, že jest zárukou vzkříšení. Rozved' si to sám! Přidávám už jen výzvu: Říkej často, vroucně, s důvěrou: Dobrý Ježíši, vyslyš mě! Rád to slyší a nezapomene na tvůj milý mu povzdech.

Do sv. ran svých ukryj mě!

Jaké rány mají nás ukryti? Patrně rány na nohou, rukou a v boku, které Pánu Kristu při ukřižování způsobily hřeby i kopí. Na ně se

vztahovala oblíbená kdysi pobožnost. Dosud říkáme: Pro své svaté rány, Ježíši ukřižovaný, smiluj se nad námi! Při uvedené prosbě na ně myslíme a vzdech bolestné soustrasti vyřine se z našich rtů.

Však to je jaksi jenom pozadí našich myšlenek. Ve skutečnosti upoutávají naši mysl rány, jež si Spasitel ponechal na svém těle vzkříšeném. Vidíme jej, jak ukazuje apoštolům, zvláště sv. Tomáši, ruce a bok, a jak apoštol padá na kolena volaje: Pán můj a Bůh můj! Ani tento obraz není vlastní předmět naší prosby. Říkáme ji před nejsv. Svátostí.

K nejsv. Svátosti je Kristus přítomen s tělem oslaveným, jaké má v nebi. Také jeho rány jsou oslaveny, ano my jsme uvykli představě, že jsou oslaveny zvlášť skvěle. Na obrazech vidíme někdy Krista, jak z jeho ran na rukou září paprsky.

Při jmenování sv. ran Páně je postup našich myšlenek a představ: rány krvavé, rány, jak je viděl svatý Tomáš, rány oslavené. Na poslední myšlence a představě potom utkvíváme. Smysl asi je: Pane Ježíši, ukryj nás v nebeském lesku, kterým září tvé rány! — Pro nás značí tento lesk paprsky milosti, kterou nám Spasitel právě tímto utrpením získal. Myslím, že už tušíš, jak si prosbu: Do svatých ran, ukryj mě! myslím. Postup při ní je týž, jako prve: krvavými ranami jsi mě, Pane, vykupoval, ponechal sis je, jsou oslaveny, zastři mě jejich leskem, ukryj mě v milosti, jež z nich plyne!

Bohoslovci udávají několik příčin, jež vysvětlují, proč si Kristus ponechal řečené rány. Uvedu některé, neboť přispívají k porozumění naší prosbě.

První důvod je: Pán Ježíš chtěl

ukázati, že vstal v témže těle, v kterém žil a trpěl. Kdyby byl Kristus vstal v jiném těle, byl by tento Kristus utkvěl v myslích apoštolů a ten, s nímž po tři léta žili, byl by ustoupil do pozadí. To Spasitel nechtěl. Chtěl žíti v jejich vzpomínkách tak, jak jej vídali, s ním chodili, jej slyšeli. To se stalo. Věděli, že je oslaven a sedí na pravici Boží, slyšeli to z jeho úst při velekněžské modlitbě, kterou říkal před odchodem z večeřadla, ale vypsali v evangeliích jeho život tak, jak žil s nimi. My také víme, že Kristus je oslaven a že ve Svátosti je přítomen oslavený. Představujeme si jeho oslavené rány, jak září leskem a paprsky z nich šlehají. Ale nemyslíme na Krista jiného, nežli jaký žil, na toho, jež známe z evangelií, na nebesky oslaveného Pána nebe a země, ale na téhož, který žil s námi lidmi na

zemi. Nejsi nám cizí, jsi náš dobrý, milostivý Vykupitel. Svými ranami nám to ukazuješ. Ó, díky tobě! Pospíším s důvěrou do tvých ran. Víím, že mě v nich rád ukryješ.

Jiný důvod, proč si Pán Ježíš podržel rány, je, že mají svědčiti: ďábel je přemožen, svět přemožen, milost zasloužena. Představím ti to v jednom obraze. Mysli na Poslední soud! Všichni lidé vstali z mrtvých, andělé jsou přítomni, snad i ďáblové, všichni očekávají příchod Soudce, ďáblové a zavržení snad s nadějí, že se jejich osud změní. Kristus přichází. Nesmírná je jeho velebnost. Tu zazáří jeho rány. Vše se mu koří. Všichni uznávají, že je Vykupitel světa. Oslavené rány o tom podávají důkaz. Spravedliví si v nich čtou: Tyto rány se za nás přimlouvaly a zjednávaly nám u Boha milost. Zavržení čtou v nich: Jsme

odsouzení, naše zatvrzelá nevěra nás uvrhla do záhuby. Dábel si řekne: Jsem poražen, jsem navždy a úplně zničen, nezbývá mi nežli království odsouzenců. To bude pro Krista den slavný, pro spravedlivé den radosti, pro zavržené den zoufalosti. Budeš mezi spravedlivými? Zajisté, neboť nejsi zatvrzelý v nevěře nebo těžkých hříších a často říkáš při návštěvě nejsv. Svátosti, zvláště po sv. přijímání: Do svatých ran svých ukryj mě! Rozved si to podle obrazu o Soudu.

Ukryj mě, Pane, před ďáblem a jeho útoky. Ukryji, odpovídá Pán: Vidiš rány na mých nohou? — Vidím, Pane. — Skryj se v nich, t. j. utíkej před ďáblem, já ti k útěku pomohu, já tě i zastru, aby tě neviděl, bude-li třeba. Dovolím-li mu útočiti, braň se, řekni mu, ať se klidí, pověz mu do očí, že jím

opovrhuješ, šlápní mu na šíji! — Vidím, Pane, jak se z rukou tvých řinou paprsky milosti. Ukryj mě v nich! — Ukryji, dí Pán. Ruce jsou k práci. Buď pilen v nábožnosti, spínaje je k modlitbě, konej dobré skutky, k nimž máš příležitost. Milost, již vidíš plynouti z mých rukou, ti pomůže. Budeme je konati spolu. — Pane, tvé srdce září nejvíce. Patře na ně, všecek se chvěji. Cítím, že v něm je láska, kterou jsi nás miloval. Ukryj mě v něm! — Nejen miloval, odpovídá Pán, nýbrž miluji stále. Jako otec a matka si z celé duše přejí, aby jejich děti byly šťastny, tak mé srdce si žádá, aby všichni lidé byli svatí a dokonalí, ty také. Zasvěcuji se mému Srdci a budeš v něm ukryt, jako bys tam bydlil.

Ještě jeden důvod. Spasitel si ponechal rány, aby nám byly živým

důkazem jeho milosrdenství. Takovým důkazem je kříž, ale ten dávno je rozdělen na tisícere kousky, darované kostelům. Naše kříže skutečný kříž napodobují. Kdysi byla oblíbená pobožnost k zraněné hlavě, korunou z trní ověččené. Tehdy se zpívala v postě píseň: Ó hlavo trním zraněná! Tato pobožnost ustoupila do pozadí. Na její místo vstoupila pobožnost k božskému Srdci Páně. Že pamatuje nás na utrpení, je patrné z kříže, jenž ze Srdce Páně ční, z trnové koruny kolem něho a rány v něm. Více nás jímají plameny, neboť ukazují na lásku, z níž Kristus přijal kříž, korunu, ránu. Pohled na božské Srdce Páně je pro tyto šlehající plameny radostný, neboť všecka naše mysl se při pohledu na ně soustřeďuje na lásku, jež se za nás obětovala, jednou krvavě a od té doby nekrvavě se obětuje při

mši sv. ustavičně a na mnohých oltářích, lásku, jež stále má v péči naše blaho časné a věčné.

Útěšného pohledu na rány Páně je nám třeba. Nejvíce se k tomu hodí rána v boku. Zdá se nám, že Bůh musí trestat lidstvo, a hůře nežli potopou. Kam se podíváme, všude svět a nic než svět, onen svět, před nímž Kristus varoval. Hříchy se hromadí do milionů a většina z nich zůstává neodpykána. Vzpomeneš-li na své hříchy, musíš se zarmoutiti. Božské Srdce ničí skleslost a bezradnost, které by mohly proto sklátiti naše srdce. Pohled na Ně, a místo oné skleslosti vznikne naděje. Radostně zvolěj: Do svatých ran svých ukryj mě! a naděje rozkveť v tobě v strom se sladkým ovocem.

Nedej, abych odloučen byl od Tebe!

Sv. Písmo naznačuje, že Bůh byl s prarodiči ve styku. Styk ten byl přátelský. Hříchem Adamovým byl přetržen, nikoli však úplně. Svědčí o tom Noe, Abraham a jiní. Vyvolením národa israelského nastal mezi ním a Hospodinem poměr zvláštní. Národ israelský měl udržovati víru v jednoho Boha a připravovati na Mesiáše. Byl Bohu zvlášť zaslíben a těšil se z Jeho péče. Vzpomeňme na Mojžíše, na zákon, daný lidu na hoře Sinaj, na tajemný oblak, obraz přítomnosti Boží, na proroky!

Když nastala plnost času, to jest doba od Boha určená, přišel Mesiáš, Syn Boží vtělený. Podivuhodné vtělení tvůrce a tvora. Užšího styku Boha s člověkem a člověka s Bohem

nelze si mysliti. A netýkal se jen jediného člověka, Krista, ne, měl se rozšířiti milostným způsobem na celý svět, Spasitel vydobyl to, co Adama nejvíce povyšovalo, co jej vzácným činilo, co mu slibovalo nebe za odměnu. Je to posvěcující milost. V ráji to byla milost, daná člověku od Tvůrce, nyní je to milost, získaná Kristem. Dává člověku důstojnost dítky Božího, zdobí jeho duši jako zdobí skvostné svatební roucho nevěstu, dává mu právo na nebe. V synovství Božím je obsaženo, že člověk v posvěcující milosti je Bohu milý jako dobré dítě je milé otci.

Tak je obnoven původní úradek Boží, který měl Tvůrce, když vymyslil svět a člověka jako vladaře světa. Svazek mezi Tvůrcem a tvorem je obnoven. Prostředníkem je Kristus. Naše spojení s Bohem děje se skrze něho a v něm. Být spojen

s Kristem jako ratolest s kmenem, jako ruka s tělem, to značí žítí z Boha a v Bohu a s Bohem. Když říkáme v modlitbě sv. Ignáce: Nedej, abych odloučen byl od tebe!, vyslovujeme touhu, selrvati v řečeném spojení. Krásné této věty lze užívatí jako střelné modlitby. Je spasitelná, obracejíc mysl k Bohu a Kristu, je časová, neboť svět odtrhuje od nich, je mocná, neboť dává sílu proti pokušením.

Co přerušuje naše spojení s Bohem, náš božský život z Krista plynoucí?

Je to ztráta posvěcující milosti. Kdy nastane? Když člověk smrtelně hřeší, t. j. když vědomě a dobrovolně přestoupí zákon Boží v důležité věci. Zvykneš-li si říkatí uvedenou větu, budeš v ní míti přímou a nepřímou pomoc proti těžkému pádu, přímou od Boha, nepřímou

ze stavu, jejíž řečená modlitba v tvé mysli vytvoří. A kdybys přece smrtelně hřešil? Není to pravděpodobné, ale připusťme to. Co se stane? Vyslovuje větu: Nedej, abych odloučen byl od tebe! — lekneš se, ba zhrozíš. Pojme tě lítost jako Petra po zapření, když na něj božský Mistr pohlédl, a ty pospíšíš tam, kde se lze hříchu zbaviti a milosti znovu nabýti: k svátosti pokání.

Kdo je v smrtelném hříchu, je jako ratolest schnoucí, jako ruka ochrnlá. Má-li víru, není od Krista jako vinného kmene a mystického těla odseknut. Víra ho s ním ještě spojuje. Víra mu bude mostem přes propast. Víra ho dovede k pokání. Běda, pozbyl-li víry! Už ho s Bohem nic nespojuje. Je usečená ratolest, ruka odříznutá, je uschlý strom, je koukol. To je strašné odloučení! Kdyby si povzdychl: Nedej, abych

odloučen byl od tebe! Ale to ne-
 učiní, to ho ani nenapadne, neboť
 je nevěrec. Je to hrozný stav! Divím
 se, jak může člověk trvati v nevěře
 jediný den. Když na to myslím, cítím,
 jak mi jde mráz po těle. Od Boha
 není ani nevěrec opuštěn, dokud
 žije na zemi. Uslyší-li hlas Boží?
 Což, upadne-li do rukou některé
 sekty? Spása je jen v církvi Kri-
 stově, a tou sekty nejsou. My máme
 víru Kristovu. Opakujme si častěji:
 Nedej, abych odloučen byl od tebe!
 Zabezpečí nás v pokušení proti víře.
 Každý ten povzdech utuží naše
 spojení s Kristem.

Třetí odloučení je nejhroznější.
 Miním věčné odloučení od Boha,
 jež vyřkne Soudce k zatvrzelcům
 na levici: Odejděte ode mne! (Mat.
 25, 41.) Strašlivý osud! Říkajíce
 naši modlitbu, máme na mysli hlavně
 toto odloučení. Mluvíme v ní ke

Kristu, žádáme si zůstatí ve spojení s Ním, ale konec konců jde nám o věčné, blažené spojení s Bohem. V Kristu a skrze Krista a s Kristem ho dosáhneme. „Per ipsum et cum ipso et in ipso“, říká kněz podle apoštola denně při mši sv. Proto naše modlitba je řízena k Pánu Ježíši. Jisto je, že toho, kdo ji říká, uchrání věčného odloučení a pomůže mu k blaženému patření na Boha mezi nebešťany.

Proto ji říkejme často!

Od zlého nepřítele ochraň mne!

Kdo jest ten zlý nepřítel, proti němuž voláme v uvedené větě ke Kristu o pomoc? Jest to ďábel.

Že jsou ďáblové, praví sv. Písmo na přemnohých místech. Jsou to andělé, kteří se vzbouřili proti Bohu a byli zavrženi, někteří hned do

pekla, jiní tak, že mají peklo v duši, ale mohou se zdržovati na zemi. Jejich bytost jim zůstala, ale je zlá. Nenávidí Boha a vše, co Boha připomíná. Pokoušejí člověka, aby ho uvedli do záhuby, v níž sami jsou. Svádějí ho k nevěře, rozněcují jeho vášně, uvádějí ho do nebezpečných okolností a p. Sv. Písmo a dějiny vypravují také o posedlých, to jest o lidech, kteří byli podle těla v moci ďábla. Novější dějiny znají lidi, jimž dávají jméno lidé démoničtí. Jsou to osoby bez svědomí, divocí revolucionáři, chladní vrahové, svůdcové mládeže, fanatičtí sektáři. Jistě zasluhuje název démonického člověka Lenin, člověk perversních mravů a krvežíznivá bestie. Když pozorujeme nynější náboženský a mravní úpadek společnosti, bezděky si řekneme, že ďábel nabyl v ní značného vlivu, ovšem její vinou.

Modlitba: Od zlého nepřítele ochraň mne! — není ani nemoudrá, ani zbytečná. Sám Spasitel napomíná k bdělosti (Luk. 22, 46), a sv. Petr píše o ďáblu, jenž chodí kolem jako řvoucí lev, hledaje, koho by pohltil (1. Pet 5, 8). Není nerozumná a zbytečná ani pro věřícího a zbožného člověka. Mnohý myslel, že je pevný, než hle, ďábel ho dostal do své moci. Přílišná bezpečnost, trochu neopatrnosti, nevěrnost v malém — a přišel pád. Ďábel nerad pouští duši, kterou získal. Nedím, že se mu nelze vyrvat. Nikoliv, každé pokání, každá dokonalá lítost maří jeho moc. O to jde. aby hříšník tuto cestu nastoupil. Učiní tak jistě. zvykne-li si říkat častěji: Od zlého nepřítele ochraň mne! Máme o tom na tisíce příkladů. Než jsou také příklady výstražné.

Saul byl skvělý muž. Vynikal tě-

lesně i duševně tak, že se stal prvním králem israelským. Jeho konec byl však žalostný. Jak se to stalo? Různé nevěrnosti v zákoně pokazily jeho povahu. Tak se ďábel vplížil do jeho nitra. Saul byl ctižádostivý. Ďábel rozdmychával tuto vášeň. Když lid pro zabití filistinského siláka volal: Saul zabil tisíc, David desettisíc, zplodila ctižádost v králi závist. Písmo dí, že ho přepadl zlý duch (1 Král 18, 10). David ho obveseloval hrou, Saul se odvděčoval tím, že ho chtěl zabít a že ho pronásledoval jako zvěř, ač mu David dával skvělé důkazy oddanosti. Saul vytušil, že jeho rod je s královské důstojnosti svržen, ostatně mu to prorok řekl. To ho rmoutilo, že upadal v trudnomyslnost. Mohl se z ní vyléčiti, mohl Boha usmířiti, ale Saul šel cestou opačnou. Davida nenáviděl, ježto si myslel, že bude

jeho nástupcem. Po ztracené bitvě nalehl na svůj meč a skončil.

Na Saulovi vidíme skvělý začátek, pozvolné padání ve víře a důvěře v Hospodina, v různých přestupcích zákona, vzrůstání se pýchy a ctižádosti, pohanskou pověrčivost. Jak mohlo takové srdce býti spokojeno? Není to možné. Trudnomyslnost až k zoufalství byl nezbytný následek. Tak v něm pracoval ďábel, a Saul se jeho vlivu poddával. Nemusil, ale činil tak. Byla to pýcha, jež zatemňovala jeho rozum. Co se dělo se Saulem, opakovalo se v dějinách tisíckrát, u lidí prostých i vynikajících. Proto budeme často volati ke Kristu: Od zlého nepřítele ochraň mne!

Z Nového zákona bych mohl uvést Jidáše. Písmo samo dí, že do něho vjel ďábel. Ale ne hned, nýbrž když mu mnohými nevěrnostmi,

těž krádežemi a pochybováním o osobě Kristově, připravil cestu do srdce. A ďábel ho již nepustil. Jak snadno si mohl zjednatí odpuštění! Jeden upřímně lítostný pohled k božskému Mistru by byl stačil. Nenašel této cesty... Ďábel mu asi dříve namlouval, že zrada nic není, že se Kristus, je-li Mesiášem, vysvobodí, že zasluhuje, není-li jím, aby byl vydán veleradě a p. Po činu ukázal jeho zradu ve světle co možná hrůzném, namlouval mu zajisté, že se nemůže před svým bývalým Mistrem zjevití, a jiné důvody mu předváděl, až ho dohnal k zoufalství a sebevraždě. Však nebudu příklad rozváděti, nýbrž uvedu jiný, útěšnější, vlastně dva.

O Magdaleně praví Písmo, že z ní Kristus vyhnal sedm zlých duchů (Mar. 16, 9). Netřeba slov těch vykládaři. Evangelista je uvádí u pří-

ležitosti, když se jí zmrtvýchvstalý Spasitel ukázal. Chce tím naznačiti, jak si vážil Kristus ženy, která byla hříšnicí a dosáhla velikého stupně dokonalosti. Dábel ji držel asi za ženskou marnivost. Musil ji opustiti a se dívat, jak se duše Magdalenina očisťuje, posvěcuje, zdokonaluje. Mohl štěkat, jak dí kterýsi vykladač, ale zameziti pochod k Bohu nemohl. Tak se stane každému, kdo s láskou a důvěrou častěji si vzdychne: Od zlého nepřítele ochraň mne!

Jiný příklad máme na matce, jež prosila Krista za pomoc pro svou dceru, kterou zlý duch týral. Dlouho prosila, naléhavě a pokorně prosila. Takové prosbě nemohl Kristus odporovati. Legenda vypravuje, že žena projevila později krásným způsobem svou vděčnost.

Případů, jak Spasitel vymítal zlé duchy z posedlých, je v Písmě hojnost.

Budeme častěji se modliti: Od zlého nepřítele ochraň mne! Opakuji: při nynějším rozvratu to není ani nerozumné, ani zbytečné. Kristus nás vezme pod ochranu. Proto přišel, aby zničil moc ďábla, s ochotou pomáhal posedlým. Rád přispěje i nám, aby nad námi zlý duch nenabyl nikdy moci.

V hodinu smrti mé povolej mne!

Smrt! Na každého přijde. S námi se zrodila, s námi chodí. Každá vteřina našeho života je krok k smrti. A smrt? Co je smrt? Přechod z tohoto života do života jiného, věčného. Je ten přechod dlouhý či krátký? Nastává rozdělení duše a těla najednou, či poznenáhlu? Umírání trvá někdy dosti dlouho, ale jistě je v něm okamžik, jenž je poslední spojkou

mezi oběma uvedenými životy, vteřinovou hranicí mezi nimi.

Tento okamžik nás čeká. Známe jeho nesmírnou důležitost. Proto často a zbožně opakujeme: V hodinu smrti mé povolej mne! Kam? K sobě, tam kde jsi, Kriste, do svého království. Lidé mívají v nemoci, o níž tuší, že je smrtelná, starosti o pozemské věci. Jsou, pravda, někdy oprávněné, zvláště když nemoc přišla neočekávaně. Ať dají vše do pořádku, aby nebylo po jejich smrti sporů, soudů, nepřátelství a p. Při tom však nesmějí zapomínati na to, co čeká je. „Uloženo je člověku umřítí a pak přijde soud.“ Mnoho let žili na zemi, Bůh jim svěřil a na ně vložil různé úkoly, obdařil je dary zevními a vnitřními. Mají si vzpomenouti, že brzy uslyší hlas věčného Soudce: Vydej počet z vladařství svého! Zda jest na světě

člověk, který může říci: Všecko jsem konal dobře, nejsem si vědom ni-
žádné viny? Není! Kdyby tak přece
někdo mluvil, řekl by mu apoštol
Jan: Jsi lhář, klameš se, pýcha ti
zaslepuje rozum. Buď moudrý a
uznej své četné poklesky! Vida je,
odlož na chvílku pozemské starosti
a připrav se na cestu přes hranici
života, aby její překročení bylo šfa-
stné. K tomu ti velmi dopomůže
povzdech: V hodinu smrti mé po-
volej mne!

Modlitba sv. Ignáce je obvyklou
modlitbou katolíků po sv. přijímání.
Naše věta se do ní hodí. S kým
se spojujeme ve svatém přijímání?
S Kristem. Co nám dává hodné
sv. přijímání? Rozmnožuje milost
v duši, upevňuje svazek lásky a přát-
elství mezi Kristem a námi, zaručuje
nám život věčný a slavné zmrtvých-
vstání. „Kdo jí mé tělo a pije mou

krev, má život věčný... já ho vzkřísím v den nejposlednější.“ Jsou to slova Pána Ježíše, jež řekl a s důrazem opakoval při zaslíbení nejvyšší Svátosti v Kafarnaum. Říkající slova po přijímání: V hodinu smrti mé povolej mne! — spojujeme je, ať vědomě či nevědomě, s hodinkou svého odchodu ze světa. Jistě přispívají k tomu, aby byla šťastná.

Jsi zbožný křesťan, přistupuješ ročně, měsíčně, snad i častěji k stolu Páně. Co učiníš, až se ohlásí smrt těžkou nemocí? Připravíš se na ni. Jak se očistíš, víš. Odložíš — aspoň na chvíli pozemské starosti a prohlédneš svůj život. Prohlédneš jej celý, pokud paměť stačí. Vida různá pochybení, řekneš s kajícím celníkem: Bože, buď milostiv mně hříšnému! Kající tvé smýšlení zahladí všelikou vinu, a svatá zpověď dílo očistění

dovrší. Budeš-li moudrý, nebudeš se dále znepokojovali, nýbrž budeš s důvěrou v milosrdné Srdce Páně klidně očekávat hodinku smrti. Po sv. přijímání, říkáje díkuvzdání, přijdeš k naší prosbě: V hodinu smrti mé povolej mne! Snad se při ní zastavíš, neboť její slova budou mítí náhle zvláštní jasnost. Ovšem, neboť okamžik smrti se blíží. Krista budeš mítí v srdci, vyřkneš slova, vroucně si povzdychneš, útěcha se rozleje do tvé hrudi. „Je se mnou,“ zajásá duše, „slyší mě, povolá mě k sobě, ano, doprovodí mě přes osudnou hranici mezi životem časným a věčným! O můj spasiteli, tobě živ jsem, tobě umírám, tvůj jsem v životě a smrti!“ Budeš mít šťastnou smrt. Bude o tobě platiti slovo Písma: Blahoslavení, kteří v Pánu umírají. Před smrtí bylo kolem tebe temno, Po ní obleje duši tvou světlo. Ne-

bude to světlo slunce, měsíce, hvězd, bude to světlo jiné, vyšší, světlo, jež duši plní blažeností. Kristus tě povolal na celou věčnost k sobě, do říše blahoslavenců!

Snad se tážeš, smíš-li prositi za uzdravení, za prodloužení života, za ukončení důležitého díla a p. Zajiště smíš. Můžeš horoucně prositi, můžeš vyzývati své milé, aby prosili s tebou, můžeš si vyžádati modlitby a mše sv. církve. To vše můžeš, ale s onou pokorou, kterou projevil Pán Ježíš v zahradě Getsemanské, když pravil: „Ne má vůle, nýbrž tvá, Otče, se staň“; ne jak já chci, ale jak ty. Snad Bůh tě vyslyší, snad ne. Tajemné jsou cesty Boží prozřetelnosti. Moudře a bohumile jedná ten, kdo se jim pokorně podrobuje, věda, že co Bůh činí, dobře činí.

Řekl jsem, že denně umíráme, neboť se denně přibližujeme k smrti.

Písmo, sám Kristus, apoštolové, sv. Otcové, duchovní spisovatelé všech křesťanských věků přidávají k naznačené pravdě spasitelné poučení. Jeho obsah je: Umíráš denně fyzicky, umírej také duchovně. Vzpomeň na slova Páně „Zapři se!“, a podobná jiná, na slova sv. Pavla o umrtvování starého, t. j. hříšného člověka v sobě — i pochopíš, co míním, když jsem řekl: Umírej duchovně! Umírej hříšnému světu, umírej vášním, vlažnosti. Krátce: potlačuj v sobě vše hříšné, zlé, nezřízené, marnivé, svěťácké. Zapírej se a následuj Krista na cestě k dokonalosti!

Denně umírá mnoho, mnoho tisíc lidí. Kolik z nich dojde spásy? Nevím. Jedno však vím: Ty se častěji modlíš: „V hodinu smrti mé povolej mne!“ Ty budeš mít šťastnou smrt. Nemíním smrt bez bolesti, občasné

úzkosti a p. Míním šťastné vkročení duše do říše světla.

Přikaz mně přijíti k Tobě!

Tato prosba souvisí s poslední prosbou, takže jsou jako prosba jedna. My vezmeme každou zvlášť.

Snad se zarazíš nad slovem „přikaz“. Zní skoro jako rozkaz, smělý rozkaz. Ale je to prosba. To, co tě v ní zarazilo, je rozkaz, ale ne rozkaz z našich úst, nýbrž rozkaz Kristův. V slově „přikaz“ je vyznání: Ty, Kriste, jsi pán nebe a země, soudce živých a mrtvých, Tobě přísluší panovat, rozkazovat, poroučet s božskou vahou. Prosba „přikaz“ dí tedy: O Pane, Ty máš nejvyšší moc, Ty bereš do nebe a zavrhuješ do pekla, o Spasiteli, mé duši v hodině smrti přikaz, aby šla k Tobě. Dábel bude o ni stát, ale jemu nechce

náležet. I kdyby ji už-už uchvacoval, Ty řekneš slovo, a musí ji pustiti. Tak jsi zachránil lotra na pravici. Žadná moc nadzemská nemohla zabrániti, aby duše lotra neseštopila s duší Kristovou do předpekli a potom do nebe. Chápeš zajisté, milý čtenáři, že, říkáje prosbu „Přikaž mně . . .“, konáš krásný skutek víry a nábožnosti, neboť se jím klaníš Kristu a uznáváš jeho svrchovanou moc. Je to zároveň prosba naléhavá, s prudkou horoucností vyslovená. Není divu, neboť jde o hodinku smrti.

Kam chce přijíti duše? Ke Kristu, do jeho blažené říše, do nebe mezi anděly a svaté. Království Kristovo je zajisté nevyslovitelně krásné. Představ si, můžeš-li, miliardy andělů, svatých a světic, oděné nebeskou velebností, zářivé, nekonečně rozmanité. Jak žasne asi duše, která

tam vstoupí! — Však naše prů-
 povídka nemluví o těchto divech,
 nýbrž prosí, aby Kristus vzal po
 smrti duši k sobě. Člověk zapomíná,
 říká řečenou modlitbu, na vše, co
 nebe má podivuhodného, a myslí
 jen na krále, jenž je rajského krá-
 lovství hlavou. Máš mu to za zlé?
 Nikoliv! Celé nebe žije z pohledu
 na oslaveného Krista, neboť vidí
 jeho božství, žasne nad oslavou jeho
 duše a těla. Dante líčí v básni o nebi
 průvod Kristův. Cítíme, čtouce jeho
 verše, jak namáhal svou obrazotvor-
 nost, aby jej náležitě pojal, jak hledal
 slova, aby obrazy své fantasie vy-
 jádřil. Dante projevil ve své velebásni
 (Peklo, očistec, nebe) obrazotvornost
 vpravdě jedinečnou. Čtouce o ne-
 beském průvodu Kristově, pokloníme
 se síle ducha básníkovy, ale vyznáme:
 „Mistře, cítíme, že ani tvé orlí péro
 nestačilo na úkol, a jsme přesvěd-

čení, že sis něco podobného řekl s bolestí také sám.“

Kristus oslavený, Kristus na pravici Boží, Kristus Král nebe a země! Zavrať nás pojímá, když si smysl těchto slov rozvineme. A tento Kristus je Bůh a člověk v jedné bytosti. Chápeš, jak v něm je naše člověčenství povýšeno? Nechápeš, ale tušíš. Je tak zdokonaleno, oslaveno, povýšeno, že většího zdokonalení, oslavení a povýšení není vůbec schopno. Jak nemá člověk při tomto pomyšlení na vše zapomenouti, co kolem je a se děje, jak nemá volati, řekl bych křičeti: Prikaž mně přijíti k tobě! Přijíti k němu, značí viděti jej, radovati se z něho, s rozkoší v duši se mu klaněti, obdivovati se mu, míti účast v jeho oslavě. Ach ano, člověče, volej často: Kriste, přikaž mi přijíti k tobě, neboť vidíš, že on je život, věčný život,

blažený život. Ať zaujme všechny schopnosti těla a duše a tebe.

Tento Kristus není jen Král nebe a země, vyvýšený jako člověk nade všechno stvoření, on je také tvůj Spasitel, tvůj Přítel, tvé Štěstí. Jeho vykupitelská smrt o tom svědčí. Ještě podivuhodněji ti o tom vypravuje svatostánek. Uvažuj: nebeský Kristus dává si ve Svátosti tajemnou přítomnost. Není to úžasné? Proč to činíš, Králi nebe a země? Odpoví ti snad: „Nejmenuj mne tak v této chvíli! Řekni mi: Dobrý Vykupiteli, Příteli mé duše!“ Zvolej potom: O Pane, nevýslovná je Tvá péče o mne, nevýslovná Tvá láska ke mně, uznávám to, miluji Tě, Tobě chci žít zde navěky . . . Taková slova rád slyší. Hle, jak je Král nebe a země skromný, aby mohl dlít s námi, obětovati se za nás Otci, dávat se nám za pokrm k věčnému

životu! Máš k němu zajisté naprostou důvěru. Dobře činíš! Zasluguje jí a nezklame tě. Aj, jak pospíší duše tvá po smrti k Tomu, s nímž se tolikrát v lásce spojovala! A Kristus to uvidí a srdečně ji přivítá.

Povzdech „Přikaz mi přijíti k Tobě!“ je krásná a spasitelná prosba. Opakuj si ji často! Kdysi blížil se Kristus po jezeře Genezaretském k učedníkům, plovoucím na lodi. Učedníci se polekali. Jejich Mistr je uklidnil. Petr slyšel, že je to jeho mistr, poznal také jeho hlas. Byl povahou prudký, miloval Krista vroucně, věřil v jeho vyšší moc. Privil: „Rci, ať jdu k Tobě!“ Pán odpověděl: „Pojď!“ Petr odhodil roucho, seskočil z lodi a šel Kristu vstříc. Teprve když začal pochybovati, klesal. Spasitel ho zadržel.

Slova Petrova se podobají navlas naší prosbě. Říkej jí, ale s důvěrou,

a tato důvěra tebe nesmí nikdy opustiti. Tak se prosba na tobě vyplní. Kristus přikáže: „Pojď ke mně!“ A budeš blažen navěky.

**Abych tebe se svatými tvými
chválil . . .**

Při minulé prosbě myslili jsme jen na Krista. V této prosbě obrácíme zraky na blažené obyvatele nebes. Svatí chválí Krista, my ho chceme chváliti s nimi.

Teď se trochu rozhlédni po říši Kristově! K svatým můžeme počítati také anděly. Kolik jest jich? Jistě nepřehledné množství. Všichni jsou čirí duchové, t. j. mají touž bytost, ale nejsou stejní. Podle spisovatele staré doby křesťanské dělí se na tři hierarchie neboli třídy, každá hierarchie má tři kůry. Proto se mluví o devíti kůrech andělských. K první

hierarchii patří andělé, archandělé a knížectví, k druhé patří mocnosti, síly, panství, k třetí, nejvyšší, trůnové, cherubové a serafové. Toto rozdělení je vymyšleno, ale jisté je, že mezi anděly je nepřehledná rozmanitost, podmíněná vlastnostmi, jimiž Tvůrce je obdařil a stupněm oslavy, kterou jim určil. Pohled na anděly a společenství s nimi tvoří část blaženosti, ale část vedlejší, nahodilou, neboť podstata blaženosti záleží v patření na Boha. Pusť uzdu své obrazotvornosti a hleď si představití blaženou společnost andělskou!

Poté se poohlédni po svatých. Kromě P. Marie jsou nyní bez těla. Na konci světa budou mít zase těla. Jejich těla budou oslavená podle oslaveného těla Kristova. Kolik jest jich? Marná otázka! Lze na ni odpovědět jedině: počet nepřehledný. Jsou mezi nimi duše ze všech dob

a zemí; katolíci, kteří užívali pilně posvěcujících prostředků, nad ně daleko vynikají oslavou a blažeností. Tu jsou, myslíme-li jen na členy církve Kristovy, apoštolové, mučéníci, vyznavači, paníci a panny, ženy z evangelia s miliony jiných světic, snad také dítky. Různí se nekonečným množstvím odstínů v oslavě, ctnostech, zásluhách. Pohled úchvatný, nevyslovitelný! V něm je také část blaženosti, ale část blaženosti nahodilé, vedlejší, jako pohled na anděly. Do společnosti svatých bude tvá duše zařaděna. Všichni budou tvořiti mystické tělo Kristovo, jehož Kristus je hlavou (1. Kor. 12, 12). Zase pravím: Pusť uzdu své obrazotvornosti! Neboj se, že upřílišíš.

Andělé a svatí chválí Krista. Žalmista vyzývá ve svých písních k chvále Boží všechny tvory: Chvalte Hospodina slunce, měsíc, hvězdy,

chvalte ho potoky, řeky, moře, chvalte ho ptáci v povětří a zvířata na zemi! Tak volá nesčetněkrát s nejvyšším nadšením. A udává příčinu: ...neboť je velebný, mocný, svatý, dobrotitivý a p. Žalmista si takový hymnus všeho tvorstva představoval a byl jím uchvácen. Ty si představ chvalozpěv andělů a svatých! Mysli si, jak miliony a miliony blaženců pějí: Svatý, svatý, svatý, sláva Kristu, Synu Božímu a Spasiteli našemu! Slyš, jak nebeská harmonie Božích chval naplňuje nebesa! K tomuto sboru chceš patřiti a s ním se spojit. Proto říkáš: Abych tebe se svatými tvými chválil. Říkej si to často, a přání tvé se vyplní. Nebeská píseň chvály bude projevem také tvého štěstí.

Pravím „také“. Naše prosba nepraví: abych byl věčně blažen, nýbrž mluví jen o chvále Pána Ježíše. Proč tak činí? Protože chce, abys

projevil nejčistší lásku k Bohu, která se Bohu podivuje. v něm má zalíbení, jej touží viděti, jej chválí ne proto, že je naše nejvyšší dobro, náš oblažitel, naše štěstí, nýbrž proto, že je nekonečný, velebný, svatý, dobrý. Také láska žádostivá, která po Bohu touží jako po „svém“ štěstí, je dobrá; ale láska čistá, kterou jsem právě naznačil, je vyšší, je to nejvyšší skutek lásky. Takový krásný projev činíš, když říkáš naši prosbu. Proto se výborně hodí pro chvíli po sv. přijímání, v němž se duše spojila s Kristem. Láska Kristova k nám je charita, čistá, nezištná, svatá láska. Z této lásky se nám Kristus ve Svátosti dává. Tedy mu ji odplaf projevem téže charity. Naše prosba ti k tomu podává příležitost.

Život pozemský je průpravou pro život věčný. Řekni si: Chci Krista

chváliti ve sboru andělů a svatých, musím se tedy i v tom připraviti. Myšlenka správná. Chval Boha jak moha, říkali naši otcové. Máme k tomu stálou příležitost. Naše modlitby, návštěvy bohoslužeb, svatá přijímání jsou přímo k chvále Boží. Zvláště to platí o mši sv. Mše sv. je oběť chvály. Když se jí zúčastníme, vzdáváme Bohu chválu, kterou ustanovil a kterou žádá. Je to úcta a chvála jedinečná, neboť při mši svaté je obětníkem a žertvou sám Kristus. Nemůžeme se stále modliti a na mši sv. choditi, nicméně můžeme stále Krista chváliti. Apoštol dí: Ať jíte nebo pijete nebo cokoli jiného činíte, všechno číňte k chvále Boží. Mnozí jsou stále v duši s Bohem spojeni. Zbožnost proniká celou jejich bytostí. Při tom jsou opatrní na každé slovo a každý pohyb. Vida je, často si vzdychám: Kéž mám

jejich ducha, Bože, rozmnož ve mně dar nábožnosti! Patříš k nim? Ne-li, učiň sám vždy dobrý úmysl a obětuj nastávající den s jeho pracemi i starostmi Bohu. Musíš však svůj úmysl přes den opakovati nebo si na něj aspoň vzpomenouti, sice zůstane bez praktické účinnosti. Zapadne, jako když kámen do vody hodí. a člověk se chová, jako by byl úmyslu a předsevzetí vůbec neučinil.

Pane Ježíši, dej mi milost, aby život můj byl k té chvále! Žádám si toho z celého srdce. Chci tě chváliti stále, chci vůbec žíti k tvé chvále, jak apoštol radí. O Maria, Matičko a Královno má, přimlouvej se za mne u Syna svého, aby mi svou milostí pomáhal! Pomáhej mně i ty, rozdavačko milosti! Chci se tak připravovati, abych ve sboru oslavenců platně přispíval k chvále tvé, o Kriste, v nebesích.

Až na věky věkův, Amen.

To jsou poslední slova krásné modlitby, sv. Ignáce. Podobný závěr bývá u mnohých modliteb, na př. při malém slávoslovu: Sláva Bohu Otci i Synu i Duchu svatému, jakož bylo na počátku, nyní, vždy, až na věky věkův, amen. — Mimochodem podotýkám, že se má říkati „jakož bylo“, ne jakož byla. Závěr „až na věky věkův, amen“ — přimyká se k obsahu předcházející modlitby. Proto může jeho smysl býti různý. V modlitbě sv. Ignáce je spojen s předešlým veršem: Abych tebe se všemi svatými tvými chválil. Nechybíme však, když říkáme, že se vztahuje na všechny předcházející prosby, t. j. na celou modlitbu. Dokonce bylo by možno připojiti jej ke každé prosbě zvlášť, na př. duše Kristova, posvěť mě, až na věky věkův, amen.

V tomto závěru je skryta myšlenka, aby to, co konáme, mělo platnost pro věčnost. V prosbě předcházející a našem závěru je to vysloveno zřejmě: . . . chci tě, Pane, chváliti na věky. A skrytě je v nich obsaženo: Kéž má chvála, o Pane, kterou ti já ubohý zde na zemi vzdávám, tobě se líbí a uložena je mi u tebe pro život na věčnosti.

Modlitbu sv. Ignáce říkáme zvláště po sv. přijímání. Pak její závěr prosí: Pane, s tebou jsem se ve Svátosti spojil, dej, ať mě sv. přijímání posvěti a připraví pro život věčný! Tato myšlenka připadne zajisté bezděky každému, kdo modlitbu sv. Ignáce po sv. přijímání říká. Není pochyby, že v jeho nitru vyvolá pokaždé touhu po blaženém spojení s Kristem na věčnosti.

Slovo „amen“ značí „staň se!“ Obsahuje potvrzení toho, co před-

cházel, prosbu, aby se to vyplnilo, ale prosbu ujišťovací, že se tak stane.

Chceš, aby se modlitba sv. Ignáce' zvláště poslední prosby, na tobě vyplnila? Chceš zajisté! Proto se ji často, rád a s pohnutím modlíš. Není pochyby, že účinně tvé přání podporuje. Radím ti proto, nezapomínej na ni nikdy po sv. přijímání, modli se ji často i jindy. Ale hled', ať jednotlivým prosbám dobře rozumíš! Proto jsem je aspoň trochu vysvětlil. Tvůj důmysl a tvá zbožnost nalezne v nich denně nové pravdy a podněty k lásce Boží. Nicméně neuškodí, když si na konci našich úvah vzpomeneme na to, co jest nám činiti, aby naše víra byla živá, naděje pevná, láska vroucí a čistá, přemáhání zezřízenosti vítězné a snadné, zbožnost útěšná, krátce aby náš duchovní život kveťl.

Miluj církev! Když miluješ církev miluješ Krista. Co je církev? Jeho dílo, jeho chof, jeho mystické tělo. Proto ji miluj a pracuj pro její blaho. Čině tak, pracuješ pro čest Boží a spásu duší. Nepřipusť, aby v tvé přítomnosti byla haněna. Spal noviny a knihy, které proti ní vedou nevěrecký nebo sektářský boj.

Miluj kostel! David horlil pro okrasu domu Hospodinova. Když prchal na poušť a do ciziny, toužil po stánku Božím. O čem svědčí pěkný, čistý, ozdobený kostel? Že v osadě jsou horlitéle pro dům, v němž Kristus obývá. Tam jistě není chrám opuštěn, i když stojí v kraji mravně upadlém.

Čítej duchovní knihy a poslouvej kázání! Duchovních knih máme hojnost, některé jsou více poučné, některé více asketické. Jaké máš ty? Máš Nový zákon, biblický dějepis,

katechismus, liturgiku, modlitební a rozjímaví knihu, životy svatých? Kázání je nyní nadbytek. Víra ze slyšení, dí apoštol Pavel. I četba pomáhá, ale živé slovo je důležitější. Zdá se, že Bůh váže milosti nejvíce na přirozené dobré hnutí, které kázáním v nitru vzniká. Jak mají věřit, když neslyší (Řím 10, 14), t. j. když neslyší o Bohu, Kristu, církvi a p.? Proč je u nás tolik nevěrců, bezbožníků, vrahů, lupičů, zlodějů, podvodníků? Neslyší slova Božího. Hltavě poslouchají nauky špatné. Slovo Boží by osvítilo jejich zatemnělý rozum. Neslyší ho. Ani ho nechtějí slyšet. Náboženská kniha je jim jako dotek prašiviny. — Modli se za ubohé zaslepence!

Přijímej často svátost pokání a ještě častěji Svátost oltářní! Nic nedbej, není-li to někomu vhod, činí-li na tebe narážky a p. Právě tací

„spravedliví“, za jaké se ovšem mají, potřebovali by očistění a posvěcení. Mají té mravní nečistoty v nitru asi hromadu, nebo se v něm po léta nastrádala. Ty si řekni: Já chci míti nitro čisté! Čistý. dům, čisté prádlo, čistý šat, čisté ruce — toť milý pohled pro lidi. Já chci, aby byl Kristu, mému Spasiteli, pohled do mého nitra podobně milý. Potom mohu také doufat, že se ve sv. přijímání rád se mnou spojí.

Sv. přijímání, ach, to je radost duše, vím to, neboť to denně vidím. Kéž ti Bůh na přimluvu P. Marie toto smýšlení zachová! Bude to vytrvání na věky věkův, potvrzené vydatným „amen“.

Máš přítele? Jsi muž, vyhledej si muže stejně smýšlejícího, vstup do duchovního sdružení! Jest jich hojně, i můžeš si vybrati takové, jež se tvé povaze zamlouvá. — Jsi

dívka? Hledej si také případnou přítelkyni, vstup do Marianské družiny nebo do jiného sdružení. Učiň tak jistě, jsi-li samostatná a sama ve světě! Dnes je vůbec třeba organisace, t. j. spojení sil; neboť nepřátel je mnoho, mají moc a jsou zarytě bezohlední.

Ke všemu volám na konec: Amen, staň se! Volám je mocně a přesvědčivě. Myslím si, že tomu, kdo modlitbu sv. Ignáce často a s porozuměním říká, také se vyplní. Proto díím, že mé „amen“ (staň se!) je hlučné, pevné, jisté, přesvědčivé. Vyslov je také tak a pocítíš něco jako sílu, odhodlání, radost. Spojme spolu hlasy a rceme: Amen, amen, amen! — — —

Duše Kristova posvěť mne. — Posvěť mne, abych byl čist v myšlenkách, žádostech, slovech, skutcích i při své křehkosti.

Tělo Kristovo, ochraň mne. — Chraň mne ode všeho neštěstí těla i duše, zachovej mne v své milosti, v své lásce. Pomáhej mi ve všech dobrých skutcích, abych byl stálý v svém stavu, v své snaze po svatosti, chraň mne proti tělu, světu a ďáblu. — Chraň mne proti všem pokušením ; proti lehkomyšlnosti, proti nevšímavosti a nedůvěře, Chraň mne od zatvrzelosti srdce, od pýchy a sedmi hlavních hříchů ; od náhlé, nešťastné smrti, od věčného zatrazení.

Krvi Kristova, opoj mne (naděšením naplň mne). Svatá Krvi Kristova, naplň mne tak vřelou láskou k bohu, aby každá kapka mé krve se stala jiskrou božské lásky, abych ničeho jiného nehledal než lásku svého Spasitele. Starý člověk ať zcela umře ve mně a ať zcela v Krista se proměním.

Vodo z boku Kristova, obmyj mne. — Obmyj mne od každé ne-spravedlnosti a viny dřívějšího života, ode všech zlých náklonností života přítomného. Ó nejčistší vodo z boku Kristova, obmyj a očisť mou duši ode všeho sobectví, lenosti, žádo-stivosti, citlivůstkářství, netrpělivosti a vší nedbalosti v zachovávání mých povinností.

Utrpení Kristovo, posilniž mne. — Tvé hořké umučení, dej mi síly. Ty znáš mou velikou slabost. Těměř ničeho nechci trpěti a přece tak mnohého utrpení jsem si zasloužil. Vtverd, posilni mé srdce, abych zmu-žile, pokorně, tiše, Bohu jsa od-daný, v lásce všechno trpěl, co mi posílá tvá pravice, ať už toto utrpení pochází od těla a jeho chorob, ať od nepříznivých a protivných okol-ností časových, ať od nedokonalých lidí, kteří mne trápí. Buď mi vítán,

o Kříži. Tys znamením lásky Boží a vyvolení.

Dobrý Ježíši vyslyš mne, neboť jsi řekl: Všechno, začkoli prositi budete Otce mého, dám vám.

Do svých svatých ran ukryj mne. — Popřej mi stálého příbytku v svaté ráně tvého boku, v svém otevřeném Srdci. — Nechť žiji skryt světu jak venku, tak i doma. V nebezpečnostvích, v pokušeních a úzkostech nechť vždy se utíkám a útěchy nalézám v tvých svatých ranách.

Nedej, abych odloučen byl od tebe. — Spíše chtěl bych všechno ztratiti, co se mi ještě líbí na světě, jen od tebe, dobrý můj Ježíši, nedej abych se odloučil. Nic mne neodloučí od lásky Kristovy, ani zármutek, strach, nebezpečí, nic přítomného, nic budoucího. — Mám-li tebe, mám všechno.

Před zlým nepřítelem obraň mne.
 — Chraň mne před jeho zlomyslnou lstí, jež tak ráda ruší bliženskou lásku, vnuká nečisté žádosti, srdce naplňuje netrpělivostí a hořkostí, duši pak nedůvěrou a váhavostí. Znič všechny útoky zlého nepřítele na mé zdraví a můj život, abych mohl tobě sloužiti svatým životem a zachraňováním duší.

V hodinu mé smrti povolej mne.
 — Dej mi sladkou, bohumilou smrt. Nechť mou smrtí jsou smazány všechny mé hříchy, abych ihned k tobě do nebe směl přijíti. Před mou smrtí upomeň mne, abych se dobře připravil a tak všechno upravil a urovnal, co mi na srdci leží, abych v poslední hodině nade vším byl klidný. Tobě jest všechno možno, Tobě úplně a zcela důvěřuji.

A rozkaž mi přijíti k tobě. —
 Nechť mne při mé smrti nic nezdrží

od pohledu na tvou božskou tvář. Popřej mi ihned přijíti k tobě. Řekni mi: Pojd', požehnaný Otce mého, vládni královstvím, které ti bylo připraveno od počátku světa.

Dej, abych tě se svatými mohl oslavovati, tebe chváliti, milovati a velebiti ve společnosti s Pannou Marií, se všemi anděly a svatými po věky věkův. Amen.

